

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Stanowisko Konwentu Powiatów Województwa Pomorskiego w sprawie finansowania ustawowych zadań ochrony ludności i obrony cywilnej

Bytów, 19 marca 2025 roku

Konwent Starostów Województwa Pomorskiego, kierując się odpowiedzialnością za skuteczne wykonywanie zadań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz związanych z nią aktów wykonawczych, uznaje za niezbędne podjęcie działań zmierzających do zagwarantowania stabilnych i systemowych źródeł finansowania etatów w jednostkach samorządu terytorialnego.

I. Ochrona ludności i obrona cywilna jako kluczowe zadania w zakresie odporności państwa

Ochrona ludności i obrona cywilna to działania wymagające wysokiego poziomu specjalizacji, odpowiedzialności oraz gotowości do natychmiastowego reagowania na zagrożenia i sytuacje kryzysowe. W obliczu rosnących wyzwań wynikających zarówno z czynników naturalnych (katastrofy, ekstremalne zjawiska pogodowe), jak i zagrożeń hybrydowych, cybernetycznych czy militarnych, konieczne jest zapewnienie stabilnych mechanizmów finansowania kadr odpowiedzialnych za realizację tych zadań.

Podstawą skutecznej ochrony ludności jest odpowiednie przygotowanie struktur odpowiedzialnych za monitorowanie zagrożeń, analizę ryzyka, planowanie operacyjne, koordynację działań ratowniczych oraz współpracę z innymi podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo.

Kluczowym elementem tych działań są wykwalifikowani specjaliści, posiadający niezbędne kompetencje oraz dostęp do nowoczesnych narzędzi i technologii.

Brak wystarczających zasobów finansowych na zatrudnienie kadry skutkować będzie znacznym ograniczeniem zdolności reagowania oraz spowoduje ryzyko niewykonania ustawowych obowiązków przez jednostki samorządu terytorialnego.

II. Wpływ regulacji UE na obowiązki jednostek samorządowych

1. Dyrektywa CER – odporność podmiotów krytycznych

Dyrektywa (UE) 2022/2557 w sprawie odporności podmiotów krytycznych (CER – Critical Entities Resilience) nakłada na państwa członkowskie obowiązek wzmocnienia odporności infrastruktury krytycznej na różnego rodzaju zagrożenia, w tym klęski żywiołowe, akty sabotażu czy cyberataki. W związku z tym jednostki samorządu terytorialnego, jako podmioty współpracujące w zakresie ochrony infrastruktury krytycznej, muszą zapewnić kompetentną kadrę zdolną do przeprowadzania analiz ryzyka i oceny zagrożeń, skuteczne mechanizmy reagowania na incydenty wpływające na funkcjonowanie infrastruktury krytycznej, współpracę z operatorami usług kluczowych oraz instytucjami centralnymi w zakresie zarządzania kryzysowego i ochrony infrastruktury.

Realizacja tych zadań wymaga zatrudnienia wyspecjalizowanych ekspertów ds. analizy zagrożeń, planowania działań prewencyjnych oraz koordynacji interwencji kryzysowych.

Brak finansowania etatów na poziomie lokalnym i regionalnym spowoduje realne ryzyko niespełnienia wymagań wynikających z dyrektywy CER oraz zwiększy podatność infrastruktury krytycznej na zagrożenia.

2. Dyrektywa NIS2 – cyberbezpieczeństwo jako element ochrony ludności

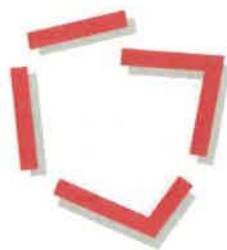
Dyrektywa NIS2 (Network and Information Security) rozszerza zakres obowiązków związanych z cyberbezpieczeństwem, obejmując swoim zakresem nowe sektory, w tym m.in. zarządzanie kryzysowe oraz infrastrukturę krytyczną.

Jednostki samorządu terytorialnego będą zobowiązane do wdrażania systemów monitorowania i reagowania na cyberzagrożenia, zapewnienia ciągłości działania systemów teleinformatycznych kluczowych dla bezpieczeństwa ludności, szkolenia specjalistów w zakresie ochrony danych oraz bezpieczeństwa systemów IT.

Niespełnienie wymagań Dyrektywy NIS2 może skutkować poważnymi konsekwencjami prawnymi oraz zagrożeniem dla bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacji cyberataków na systemy zarządzania kryzysowego czy infrastruktury odpowiedzialnej za dostawy wody, energii czy transport publiczny.

III. Konsekwencje braku systemowego finansowania kadr

Brak dedykowanego, trwałego źródła finansowania etatów dla specjalistów ds. ochrony ludności, obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego i cyberbezpieczeństwa będzie prowadzić do niskiej skuteczności działań prewencyjnych, ograniczenia zdolności reagowania na sytuacje kryzysowe, pogorszenia współpracy z podmiotami kluczowymi dla bezpieczeństwa, niespełnienia wymagań prawnych wynikających z regulacji krajowych i unijnych, ryzyka sankcji administracyjnych i finansowych w przypadku niewdrożenia odpowiednich mechanizmów ochrony infrastruktury i systemów informatycznych.

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

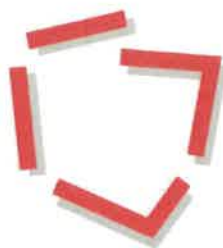
IV. Apel o systemowe finansowanie etatów

Konwent Starostów Województwa Pomorskiego apeluje do organów administracji rządowej o:

1. **Zapewnienie stabilnych środków finansowych** na etaty dedykowane realizacji ustawowych zadań z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego.
2. **Wprowadzenie rozwiązań ustawowych**, które zagwarantują długoterminowe finansowanie specjalistycznej kadry.
3. **Uwzględnienie w planach budżetowych konieczności zatrudnienia ekspertów** oraz stworzenia ścieżek rozwoju zawodowego dla osób realizujących zadania w tym zakresie.
4. **Wsparcie szkoleniowe i podnoszenie kwalifikacji pracowników**, aby umożliwić im skuteczne dostosowanie się do zmieniających się zagrożeń.
5. **Systemowe uwzględnienie finansowania ochrony ludności i obrony cywilnej jako kluczowego elementu bezpieczeństwa narodowego.**

V. Podsumowanie

Skuteczna ochrona ludności, obrona cywilna czy zabezpieczenie i ochrona infrastruktury krytycznej wymaga nie tylko nowoczesnych rozwiązań technologicznych i procedur, ale przede wszystkim **stabilnego zaplecza kadrowego**.

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Brak systemowych rozwiązań w zakresie finansowania tych etatów stanowi istotne zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców oraz zdolności reagowania na sytuacje kryzysowe.

Konwent Starostów Województwa Pomorskiego podkreśla, że bez zapewnienia odpowiednich zasobów ludzkich i finansowych realizacja ustawowych obowiązków będzie niemożliwa, a poziom bezpieczeństwa lokalnych społeczności – zagrożony.

PRZEWODNICZĄCY
KONWENTU POWIATÓW
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
Marek Szczepanski

